

www.kvantov-prehod.org

ФРАНЦИСК ОТ АЗИСИ НАЙ-ПОЕТИЧНИЯТ СВЕТЕЦ

или за съюза между катарството и католицизма

Ерика ЛАЗАРОВА

Големият писател Аксел Мунте нарича Франциск от Азиси най-поетичният светец. Защото той обединява в личността си и в своите поетични химни, посветени на Твореца и сътворението, ортодоксалния поглед към Христовия път, който вярващият трябва да следва, и вярата към Църквата с един дълбок и лиричен мистицизъм, който е по-близък до пантеизма, отколкото до официалната теология. За Свети Бонавен-

тура, известен негов средновековен биограф, Франциск от Азиси с душата си вижда и усеща в красотата на творението красотата на онзи, който е вдъхнал своя дар на божественост в смъртните твари: „Битието е прекрасно, понеже то съществува благодарение на Бога и божествената хармония е иманентното му свойство.“

Докато враговете на богомило-катарската вяра не се уморяват да наблягат върху мрачния и мизантропичен характер на светогледа на катарите, често нарочно преувеличено с цел

дикредитирането на сподвижниците и симпатизантите им, според Свети Франциск земната красота е манифестация на Божието могъщество. Той става особено популярен с обичта и възхищението си към цветята като най-прекрасните божии творения. Тяхната сладост за душата го кара да коленичи и да се моли на Съз-

СТР. 2-3

Снегът е ПО-ГОЛЯМ ОТ ЧОВЕКА

Най-краткото е най-вечно.
Словото не прави изключение.

Интервю с проф. Боян Биолчев

СТР. 6

Така наречената „СТОЙНОСТ“

Силвио ГЕЗЕЛ
1916 г.

„Германските златни пари имат пълна стойност, т.е. стойността на парите е напълно покрита от стойността на материала. Чистото

сребро има стойността само на половината от монетния талер, а същото е и с нашите сребърни пари; те са подценени, т.е. тяхната стойност като материал е по-малка от стойността им

СТР. 6

СЪОБЩЕНИЕ

На 15 май 2011 г. (неделя), от 17.00, часа в гр. София, кв. „Сердика“, ул. „Гюешево“ № 64, в клуб „Катарзис“, ще се проведе Кръгла маса, на която ще бъде представена програмата и дейността на фондация „Мечта“ със седалище гр. Благоевград и ръководител д-р Росен Ангелов. На срещата ще присъства акад. Атанас Панчев – издател на в-к „Квантов преход“.

Поканват се всички симпатизанти да присъстват.

Вход свободен

Каталожен №618

Уважаеми читатели!

КВАНТОВ ПРЕХОД

- национален седмичник, е
правоприемник на в. „Родово имение“.
ОТИДЕТЕ В НАЙ-БЛИЗКАТА ПОЩА!

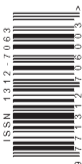
Има и редакционен абонамент на тел.: 02/962 16 85 или 02/962 16 86. Поради промяна в името на вестника и обема му предлагаме на читателите си с целогодишен абонамент книга от ИК „Новата цивилизация“ по избор.

За контакт: 02/962 16 85

или 02/962 16 86

E-mail: kvantov_prehod@dir.bg

На горепосочените телефони и e-mail обявете номера на своята квитанция за абонамент.

618

В каталога на РП
нашият номер е

От стр. 1

ФРАНЦИСК ОТ АЗИСИ НАЙ-ПОЕТИЧНИЯТ СВЕТЕЦ

или за съюза между катарството и католицизма

дателя за благата, с които радва сетивата и духа. Същевременно той се отнася, според „Първото му живо-тоописание“, със същото възхищение-преклонение към „житните нива и лозите, скалите и горите, всички прекрасни неща по поляните, водните фонтани и зелената в градините, земята и огъня, въздуха и вятъра“, обичайки Бога и служейки му драговошно. Нарича всяко от Божиите създания братко (сестро) и ги възприема в контекста на Божията слава, с отзивчиво сърце, готово да възпее мира и славата на Сътвореното и неговите синове.

Папа Бенедикт XVI, още като кардинал **И. Ратцингер**, обича да разказва за съветите на Свети Франциск към градинарите да оставят даже в зеленчуковите градини поне една лехичка с цветя, за да могат тези „сестри“ не просто да

радват очите, но и да карат човек да се моли признателно на своя създател. За Франциск от Азиси спокойно може да се каже, че *хармонията с битието е израз на вътрешната пълнота на духовния живот*. Ако човек е дизхармоничен, и природата не може да процъфтява. Само ако хората са в хармония със себе си, с природата и с Всевишния, светът ще процъфтява.

Етиката на красотата на Свети Франциск е същевременно и екологическа етика. Тя привлича масите с благожелателността и хуманизма си, който прераства в обич към всяка жива твар, та дори до растенията, скалите и всичко, което Бог е създал. Затова днес той бива честван не само като светец-покровител на Италия, но и като патрон на екологията и еколозите. Споменавайки за „*Кантиката към Брата Слънце*“, Свети-

ят отец призовава младите хора да следват примера на светеца да гледат *с очите на любовта към творението* своите съседи, учейки се да обичат всичко и всички. Според житията, той даже отмествал червея, за да го положи там, където преминаващите по пътя няма да му навредят. Особено обичал *птиците*. В епоха, когато милите хвъркати били жертвани масово за задоволяване гастрономическата страст на сеньорите, а един от предпочитаните деликатеси бил например пастетът от езици от дроздове, Франциск от Азиси спасява застрашени от измиране видове и напомня за необходимостта от милост към всяка божия твар. Съвременниците му разказват с умиление как проповядвал на зверове, птици, влечуги и дори една цикада била сред заслушаните в проповедите му.

Ако не беше избрал, макар и само като кратък момент от биографията си, да последва кръстоносците в шурма им към Светите земи и ако не беше височайшето покровителство на папа Инокентий III, признал го за основател на католически орден, той със сигурност би завършил живота си на кладата като еретик. Най-малкото заради философско-поетичния си пантеизъм. За много по-безобидни отклонения от „правата вяра“ набедени люде са заставали пред съда на Инквизицията. Достатъчно е да си представим как проблематично се вписва или по-точно как изобщо не се вписва в духа на времето неговата „*Слънчева песен*“, сродна с химните на **Ехнатон**, фараонът-еретик. Монахът, позволил си да възпее „моя брат Слънцето и моята сестра Луната“ реално е в световъзприемането си много по-близо до езичничеството, отколкото простия селянин, берящ билки в ранни зари на Еньовден. Неговият патгеизъм е в крещящ разрез с ненавистта на каноническото богословие към възгледа за Бог, присъстващ във всяка частица от битието, понеже това е нарушение на антропоморфното разбиране за Всевишния.

Умбрийският светец получава признанието на църковната институция именно защото успява в каузата за адаптиране и използване за целите на вярата опита на „бугарската ерес“. Той успява реално да примири привидно непримиримото: апостолската бедност, скромността на ритуала и неопетнената нравствена чистота на първичното християнство с църковните догмати и претенцията за непогрешимост на свещенослужителите, чиито земна власт е помазана от самия Бог. По тази причина се набляга - съзнателно и последователно - на онова, което го сближава с канона, а не на онези многобройни моменти във философско-етическите и космологичните му възгледи, които го сродяват с богомило-катарската ерес. В неговата противоречива и сложна личност се оглеждат и беднякът-несретник, и търсецът истината за света и Бога интелектуалец, и аристократът, отегчен от разгулен живот, и грешникът, смазан от чувство за вина и безнадеждност. Силата на неговото покаяние и смирение, демонстрирано и в търпеливото понасяне на нищетата, която сам е избрал, загърбвайки бащиния дом, и в

обичта му към беззащитните – хора и животни, го прави любимец на обикновените, на т.нар. „малки хора“, и на романтичните души. На всички тях импонира легендата за доброволно избраното отречение от света. Защото не е едно и също да се родиш в мизерия и покорно да влачиш земния си жребий и да се откажеш от даровете на света, предоставени ти щедро от съдбата, предпочитайки трънливия път на **просещите братя**. Именно по тази причина във фолклорната памет той остава с гальовното прозвище „беднячето“ – **Poverello**.

И Франциск от Азиси, както и катарите, предпочита да върви по Христовите стъпки, презирайки богатство и власт. Само че преди да стане **брат Франциск**, наследникът на проспериращия търговец на платове **Бернардоне** ще премине бурно и страстно през лудите години на юношеството и ранната младост, съпроводен от буйни и неразумни другари в пиенето и ухаждането на достъпни жени и знатни дами. Според житието, когато става на 22, а според други източници – на 24 години, настъпва неочакван преврат в поведението и в световъзприемането на младия мъж. Но да се достигне до там, наследникът на търговския род ще трябва да се откаже от всичко, което го свързва със света на материалната съблазън. Вземайки участие във военни действия срещу Перуджа, сънува знаменателния сън, в който Господ се обръща към него с думите: „*На кого искаш да служиш – на големия господар или на малкия?*“. Важен за духовното му развитие се оказва и епизодът, свързан със срещата с прокажения, който му напомня, че трябва да обичаме унижените и оскърбените като себе си. Франциско го прегръща и усеща в сърцето си, че призиването му е да утешава бедните и нещастните като свои братя во Христе. Оттогава започва *реалният преврат в световъзприемането му* и решението да се отдаде изцяло на вярата.

През следващата година, след друго едно изразително видение в полуразрушената капела **Сан Дамиано** край Азиси, в който Христос го призовава да обнови дома му, той решава да стане отшелник и да възстанови църквата. Има различни трактовки на фразата, която чува: „Обнови дома ми, понеже той се разпада“ – от потребност за бързо възстановяване на разрушената църква до необходимост от цялостна реконструкция на Божия дом на земята,

тоест, на църковната институция. Франциск тръгва от изпълнението на първата и по елементарна повеля, за да стигне до своя доктрина за вяроност към Църквата. Като първо взема достатъчно пари и скъпи тъкани, за да спаси от разрушаване и да възстанови красотата на храма, както е обещал. Със средствата от семейното търговско предприятие, разбира се, негодува бащата Бернадоне. Той е на друго мнение за внезапния обрат на сина си към вярата и иска да го обяви за невменяем, понеже прехосва натрупаното с труд и лишения имане. Стига се до шумен и дори скандален съдебен процес. Отвратен от меркантилизма на баща си, Франческо се съблича гол на площада, захвърляйки демонстративно дрехите си в лицето на родителя си. По този начин той символно се отказва от баща и дом. За да започне мисията си на странстващ Божи служител, приел бедността за своя Господарка и Сестра, на която ще служи вярно до смъртта си. Като по този начин служи и на своите бедни, обезправени братя, окуражавайки ги да понесат земните страдания в името на Христовата любов.

Данте нарича процеса на нравственото му пробуждане и израстване не просто кардинален преврат на една харизматична личност, приела да повтори живота на Христа и да постигне святост, а като благодат за света, пишейки: „*роди се второ слънце*”. Но признаването му като озарен свише и канонизирането му не става изведнъж. Босоногият просещ проповедник, олицетворяващ отказа от житейската суета и приемането на *бедността като естествено състояние на обичащите Христос*, първоначално бива възприеман като странен, дори смехотворен. Но постепенно той става изразител на духа на времето, като хем изговаря неудобните за светските и религиозни господари истини, хем залага на служенето на Църквата като единствен медиатор между вярващите и Бога.

Тук аз няма да се спирам специално на съвременните изследвания и теоретични спекулации за влиянието на катарската ерес върху бащата на Франциск по време на пребиваването му във Франция или за катарските увлечения на майка му **Пита**, която някои учени считат за францужойка и силно подвластна на дуалистичната ерес. За мен е важно да подчертая,

че общността на редица постановки в катарското учение и възгледите на Свети Франциск всъщност са *обективно отражение на една и съща социо-културна реалност*, в която все повече се чуват воплите на бедните и онеправданите и призивите за евангелска бедност са съществен момент от *умонастроенията на епохата*.

Папата вижда във Францисканците начин да се пребори с катарската ерес, като същевременно внесе дух на хуманистично обновление в твърде корумпираната структура на църквата. *Използвайки близостта между двете идеологии, той фаворизира едните, за да може да неутрализира влиянието на другите*. Правилно схванал, че *етиката също може да се превърне в оръжие*. Франциск Азиски сполучливо канализира народното недоволство, но го насочва към лоното на църквата като майка на всички страдащи. Тоест, той насочва негативните социални настроения в посока на *социално-религиозно примирение*. Така той на дело преобразува революционния заряд на недоволството, родено и подхранвано в продължение на десетилетия от недоволството на народните маси, привлечени от примерите на катарската вяроност към първичното християнство в неговата чистота и простота на начина на живот и богослужение. Превръщайки го в *етически протест*, който, от своя страна, губи деструктивния си патос и завършва с умиротворяване във вярата. *Няма по-успешен пример за пренасочване на критическия патос в полза на църковната институция и нейната стабилност*.

Свещената бедност на францисканските братя е *един от начините да се служи на Бога*. Но тя е доброволен избор и не задължава другите да се откажат от имот и привилегии. Нещо повече. По имплицитната логика на канонизирането му за светец, само на богоизбраните е достъпно да живеят според подобни екстремни изисквания за аскеза. Именно това е един от отличителните белези на духовното им призвание. Да бъдеш свършен, както и да бъдеш светец, са състояния на ИЗБРАННОСТ.

Францисканската етика на отказ от земни блага и критиката на богатствата не са съчетани с отричането им като недостойни за земните господари и църковнослужителите. Макар че в проповедите си Франциск от Азиси особено огне-

но увещава *колко блажена е бедността* и обича да подчертава пред слушателите си значенето на библейските пасажи, в които на богатството се гледа като на пречка за постигане на истинските християнски добродетели, той никъде не говори за необходимостта от премахването на бедността като *социална язва*. *Защитата на бедността*

ме.”

За светеца от Азиси *евхаристията* е най-дълбок извор на космически мир, утешение и примирение с грешния свят. За него евангелският живот и лоялността към църковната институция трябва да бъдат не просто съвместявани, а да се превърнат в част от живота на дълбоко религиозния християнин, който във

Молитвата на Свети Франциск Азиски

Господи,

направи ме инструмент на своя мир, където има омраза, нека сея любов, където има рана – милост, където има съмнение - вяра, където има отчаяние - надежда, където има тъма – светлина, където има скръб – радост.

О, Боже Всемогъщи, дари ме да не търся утеха, а да утешавам, да не търся разбиране, а да разбирам, да не търся обич, а да обичам, защото когато даваме, получаваме, и в прошката ни прощават, и в смъртта се раждаме за вечен живот.

на брат Франциск всъщност я увековечава.

Като глава на религиозен орден, Свети Франциск ревностно защитава обредите и ролята на тайнствата в литургичната служба. Пак според Папа Бенедикт XVI, „Беднякът от Азиси разбира, че всяка харизма, дарена от Светия Дух, трябва да бъде в служба на Тялото Христово, което е Църквата, в пълно общение с църковните власти. В живота на светците пророческата харизма не противоречи на харизмата на управление. И ако междувременно се породят противоречия, те търпеливо очакват времената на Светия Дух.”

Приемането на Църквата като *универсален посредник* между човека и Бога е свързано и с признаване на ролята на Светата литургия и особено с приемане на *несимволичния характер* на причастието като тяло и кръв Господни. Затова Франциск от Азиси напомня на съвременните християни да възприемат светостта на църковните тайнства като необходим момент от верската практика, виждайки в тях живителен извор на божия благодат и обвързвайки неразривно чудесата с верските постулати: „Скъпи братя, нека не забравяме никога това поучение: светостта на Евхаристията изисква от нас да бъдем чисти и да живеем в хармония с тази Тайна, която отслужва-

водачеството на Църквата вижда нравствена и житейско-практическа опора на съществуването си.

Докато богомили и катари решително отричат ритуалната част на религията като външна и ненужна страна, отнасяйки се негативно към тайнствата, чудесата и реликвите като израз на бесовските сили и човешкото заблуждение, за Свети Франциск църковната служба и тайнствата са начин да изразиш вярата и смиренieto си пред Твореца.

Две години преди смъртта си пише като духовно завещание: „Умолявам всички ви, с цялата милостива благожелателност, на която съм способен, да се отнасяте със страхопочитание и цялото уважение към пресветите тяло и кръв на нашия господар Исус Христос, понеже в него и чрез него всички земни и небесни неща се помиряват и примиряват в Божието всемогъщество.”

Вътрешната хармония на битието, изявяваща се в като общение с Господа, не може да бъде само сакрално личностно преживяване, поне не за обикновените миряни. Те се нуждаят, както и неговите братя-последователи от Ордена, от правила (дадени на францисканците от папата през 1223 г.) и от дисциплината – физическа и умствена, на Канона. Досега не е достатъчно изследвана символи-

ката на предметите, които обкръжават образа на Светеца на изображенията му – кръст, череп, кралската хералдическа „ябълка”, лилия, агне и вълк. Но взети в целостта си, те изразяват различните сфери на битието, които се опитва да приими – мъките Христови и красотата на сътворената природа, смъртта и живота, църковната и светска власт, кротката невинност на светостта и стръвната алчност на животинската натура на грешния човек. В известна степен тази символика разкрива и *вътрешната противоречивост* на Францисканския орден, чиито първоначален алтруизъм и преклонение пред Твореца и Творението през средата и втората половина на XIII век вече носят белезите на една *репресивна* верска институция, в която борбата за чистота на вярата измества хуманните идеали и идеализма на единението с Бог.

Но в историческа перспектива верският конформизъм на Франциск от Азиси има благородна цел – съхранение и увековечаване на предренесансовите нравствени ценности, носители на които през епохата са в еднаква степен и т.нар. еретици, и францисканските братя: любов към Ближния като мерило за вяроност към Христос, презрение към материалното благополучие и уважение на живота в аскеза и съзнателно избрана бедност, преклонение пред добродетелите и добродетелността, признаване самоценността на жертвата за благото на другите, издигане принципите на братството като равенство пред Бога като универсален евангелски принцип.

Защитено от аутодафетата и наложена забрава, етическото наследство на умбрийския светец преодолява ограничеността на времето и става част от плуралистичното мислене на XXI век. Същевременно запазва в себе – като бисер в скъпоценна мида – и непреходните морални стойности на „българската ерес”, която чрез катарското учение създава в Западна Европа школата на превод на Евангелието на народен език, безсмъртните примери на провансалската поезия и светогледното волнодумие на лангедогските аристократи на духа, които считат, че понятия като чест, братство, равенство, толерантност и истина са не просто думи, а ценности, за които си заслужава и да живееш, и да умреш, ако се наложи да ги защитаваши.

РУБИН

р. рубин (в Древна Русия - лал и яхонт);
а. ruby; н. rubin; ф. rubis;
и. rubi, jacinto oriental

Прозрачна червена разновидност на корунда (Al_2O_3). Още през Средните векове името му е било **rubinus**, от лат. **rubeus** - **червен**. Цветът е свързан с наличие на микроелементи, които го оцветяват в червено - Cr^{3+} , който дава и леко виолетово оцветяване, Fe^{3+} , който дава кафеникав оттенък (рубини от Тайланд), и V^{3+} . В природата се среща по-рядко от диамантите и неговите размерите обикновено са много малки. Така в периода 1870-1970г., за 100 години, са намерени над 300 бр. диаманти с тегло над 200 карата, а рубини - само няколко броя. Много чисти големи рубини с размер над 5 карата се срещат много рядко и се ценят повече от диаманти и смарагди. Рубините с размер над два карата струват много повече от диамантите със същия размер. Кристалите на рубините с голям размер са уникални, срещат се по-рядко от другия корунд, оцветен в синьо - сапфир, имат собствени имена и се съхраняват в музеите, в специални хранилища и лични колекции. Рубинът е най-скъпият и най-красивият от камъните, оцветени в червено, такива като червен турмалин, червен шпинел, червен гранат. След фасетиране от тях се изработват едни от най-красивите бижута. Непрозрачните рубини се обработват във вид на кабошони. От всички добити рубини в света само 1% имат бижутерийна стойност.

При наличие в рубините на фини иглисти включения от рутил се получава ефект астеризъм и ги наричат „звездни“ рубини. Те са много редки и скъпи. Един

от най-големите „звездни“ рубини с тегло 2475 карата е от Бирма. Обработен във вид на кабошон с име „Раджарантха“, се съхранява в Индия от наследниците.

И през епохата на Ренесанса рубините били около 7-8 пъти по-скъпи от диамантите. В записките на Марко Поло се разказва за историята на един голям рубин, който бил предложен на цейлонския крал, но той отказал да го купи, тъй като цената му била по-голяма от всичко, което притежавал.

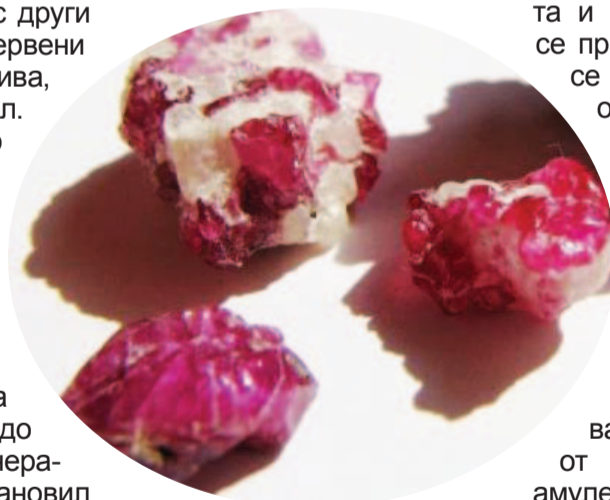
В миналото рубинът е бил често припознаван с други красиви сияещи червени камъни, особено такива, като гранат и шпинел. За тях най-древното име, използвано от Плиний Старши (77 г. пр.н.е.), е било карбункул (carbunculus) от латински „въглен“. Всички прозрачни сияещи червени камъни са наричали рубини до 1747 г., когато минералогът Валериус установил неговия химичен състав. Много от известните рубини понастоящем са проверени по методи на най-новата диагностика и е установено, че не всички рубини, съхранявани в музеи, лични колекции и в регалии на властта, са рубини.

Историческият „Рубин на Едуард“, намерен в Бирма, след обработка тежи 167 карата и се съхранява в Британския музей по естествена история. Един от най-красивите рубини с тегло 250 карата е вграден в короната на Светия Вацлав, която понастоящем се съхранява в катедрала в гр.

Прага, Чехия. В короната на персийския шах е вграден рубин с размер на кокоше яйце.

В регалиите на руските царе общият брой рубини е 219, а в известната „Шапка на Мономах“, с която от 1498 г. до Петър I коронясвали руските царе, има четири големи рубина. Рубините са били любими камъни на руския цар Иван Грозни и той казвал за тях, че те са най-добрите за сърцето и мозъка, дават сила и памет.

Рубинът е известен като камък, който събира и

**увеличава
енергията в
човешкото тяло**

и помага за стимулиране на мисловната дейност. Смятат, че тъмните рубини предизвикват силна страст, а светлите (розови) - нежна любов. Съществува и мнение, че рубинът засилва сексуалната енергия и затова в Индия има специално вино, в което слагат и сега стрити на прах рубини. Като амулет опазва подсъзнанието от психически

атаки. Според източните вярвания, рубинът дава силата на лъва, безстрашието на орела и мъдростта на змията. Като талисман засилва разума и подобрява настроението на притежателя си. Засилва смелостта и стимулира авантюризм. Тези, които го притежават, никога не обедняват.

Препоръчва се дори и за преодоляване на свенливостта. Много хора вярват, че той дарява притежателя си със здраве, щастие, късмет, богатство и дълголетие и ги предпазва от негативно външно въздействие и зли помисли, пречиства кръвта и укрепва сърцето. Не се препоръчва рубинът да се носи постоянно и изобщо не подхожда на хора с хипертония, хемофилия и наднормено тегло. По метода на Кирлиан е доказано огромното му енергийно излъчване и затова не случайно хората и до днес вярват, че рубинът е един от силните талисмани, амулети и лекуващи камъни. Неговото въздействие е свързано с първата земна чакра и той може да се смята за универсален енергийно зареждащ камък. В древността рубинът е бил почитан като камък, спиращ кръвотеченията, възстановяващ паметта, лекуващ стомаха. Според легендите, Парацелз дори лекувал с него трудно зарастващи рани.

И сега червеният цвят се използва от всичките лекари за лекуване на стомашни болести и се смята за ефективен стимулатор на имунната система, тъй като този цвят е свързан

с първата чакра. Рубинът помага за стимулиране на дейността на лимфните жлези и за изхвърляне на токсините. Сложен върху челото, стимулира епифизната жлеза, която се смята за основен център на нашето здраве. Може би затова от край време го има във всички царски корони. Заради силното енергийно въздействие не се препоръчва да се гледа от деца, животни и жестоки хора.

Поради големия интерес към червените камъни, които дълги години са били наричани рубини, в търговските каталози все още има над 30 наименования за други червени камъни с думата рубин, които са запазени в търговията и до ден днешен. Рубинът се смята за „лорд на скъпоценните камъни“ и за „камък на благородството“. Символ на вяроност, семейна любов и здраве, на божествена любов и вяра, на красота и достойнство, сила и власт. Символ на Бирма.

Най-богатите находища на рубини са в Бирма, Пакистан, Шри-Ланка, Индия, Танзания, Тайланд (с кафеникав оттенък), Русия (Северен Урал), в Африка ги добиват в Зимбабве и Кения. Наскоро са намерени находища в Австралия и Танзания.

В България са намерени само находки на рубини с размер 6-7 мм в околностите на гр. Кърджали - Джебел - Мишевско и с. Бял извор - с. Падина. Но някои смятат, че има перспектива за намиране на по-големи и почисти кристали.

Лидия СТАРИКОВА
„Камъни за нашите души“

Снегът е ПО-ГОЛЯМ ОТ ЧОВЕКА

Най-краткото е най-вечно.

Словото не прави изключение.

- Проф. Биолчев, макар че идвате в Кърджали малко по-често, отколкото летния сняг, това като че ли не ви пречи още да го харесвате...

- Така е, имам сантимент към този град. Усещам го така, както в края на семестъра виждам студентската зала. От нея ме гледат две, а не двеста очи. Като един поглед, съединен в цялост. И въздухът, и начинът на дишане тук ми е приятен. Има много интелигентни хора, на които не трябва да се обяснява нищо допълнително.

- Тези, на които трябва да се обяснява, пък и не искат да чуят... Оттам ли тръгна агонията на българското образование?

- Агонията е на държавата, а не на образованието. Ако оприличим държавата с човешкия организъм, то гръбначният мозък взема властта и започва да реже главния мозък, за да го изхвърли, тъй като не му трябва.

- Но „клетките“ на всеки един мозък могат да бъдат интелигентните хора, творците, те обаче отказват да променят „програмата“...

- Те винаги са предупреждавали за опасностите, но неразбирането на интелигентния говор бе издигнато като начин на политическо поведение. Това поне вече започна да се осъзнава...

- Недооценяването на огромната сила на този говор, наистина, доведе до големи беди...

- Преди всичко върху националното ни самосъзнание. Комплексите от миналото, неизграденият инстинкт на българите да могат да запазват достойнството си, предпочитането на колективната сигурност, са довели до липсата на ярко поведенческо достойнство на личността. И макар индивидуалното да не е по-голямо от общността, то е нейното лице, нейният символ.

- Пък и май му е по-удобно да си остане такъв, да си битува в своето пространство. Писателят не прави изключение, само много рядко...

- Писателството е поначало едно самотно занимание и удовлетворението му е самотно като самия му труд.

- Кога пишещият става писател и що за човек е той?

- Който не е започнал с чувството, че е ге-

ниален, не е стигнал никъде. По-късно идва съмнението му в тази теза, но в деня, в който си зададе въпроса дали е луд или талантливо луд, вече е станал писател. Тогава вече е осъзнал, че иска да спре този дъх от Космоса - времето, да го кристализира и да направи от него един вечно жив свят, без да живее, защото е в едно непроменимо състояние. Писането е занимание за луди хора, то си е форма на лудост, щом като искаш да спреш това, което непрекъснато тече и се променя. Но затова пък най-талантливите се успели и благодарение на тях ние още четем произведения от преди хилядолетия, но ги усещаме като наше съвремие.

- Както изглежда в тази „лудост“ може да се познае и най-голямата радост?

- Дори и когато неуспехите в нея са повече от успехите, които обикновено закъсняват и идват, когато вече не са ти нужни, тази „кроста“ на духа те прави щастлив, радва те по един особен начин. А най-много, когато писателят среща хора, които помнят нещо от него – едно парченце кристал от неговия свят, попаднало в нечия душа и останало там.

- И това, вероятно, го импулсира да не престава да пише...

- И това, но и всичко друго, защото писателството за мен всъщност не е достояние на този, който пише, но пък може да бъде негова радост. Но писател си тогава, когато помнят не името ти и не твое заглавие, а някое твое изречение. В това се крие великата истина за литературата, но е нужно много време да се

докоснем до нея.

- Кое е вашето изречение в този смисъл?

- Не знам, защото четенето е много дълбоко личностен процес и ние не знаем кога някой ни ръкопляска в своята стаичка, за разлика от актьорите, които веднага получават заслужените си аплодисменти.

- Но поне със сигурност вече знаем, че по-малко се чете, в сравнение с миналото. Мишката заплашва да „изяде“ книжката...

- Заедно с виртуализацията се видоизмени и четенето, и грамотността. При онлайн четенето дори не е препоръчителна употребата на препинателни знаци. Но пък, от друга страна, общото между компютърния и книжния текст си остава словото. Тъй като то ще си остане в основата им, ще си бъде вечно и затова нямам притеснения за него.

- Дори и когато проблясква на хоризонта като летния сняг?

- И тогава. Краткостта не е недостатък. Така както краткото слово може да носи голям смислов заряд, така и краткото битие е най-близко до прераждането. Нищо, че ние сме по-дълговременни от снега, той пак е по-голям от нас. Защото, когато навали, създава чувството за безкрайност. Ние поне трябва да имаме рефлекс да сведем очи към белия му свят.

- Добрият писател и добрата литература го правят; ако не откриват житейската белота, поне я измислят, но може ли да повлияе и на чернотата да изчезне?

- Може, но по индиректен начин, като отклонява погледа на тези, които виждат само черното и така го умножават. В това се състои нейната съзидателна сила, затова тя още не е загубила ролята си.

- Литературните критици, като „стрелочници“ на „гарите“, помагат или пречат на движението в тази посока? И ще бъдат ли нужни в бъдеще?

- Добрите критици помагат, като подсказват някои детайли и несъвършенства, които творците не забелязват. Но другите, които все повтарят несдъвки и изоставащи от поуки на живота „мъдрости“, пречат, разбира се. Докато има художествен факт, ще има неминуемо и коментари за него. Дори самата литература е коментар на художествените факти.

- Мечтаете ли си за нов летен сняг, изобщо за нещо необичайно?

- Нямам мечти за живота; само, ако може, още известно време в добро здраве да правя това, което обичам – да карам ски, да се гмуркам, да се срещам с приятели и да пиша книги, което не съм спрял да правя. Сега подготвям нова книга за Антарктида.

Боян Биолчев е автор на двайсетина белетристични книги и на над 200 научни публикации. Автор е и на сценарии за игрално и документално кино. С книгата си „Амазонката на Варое“ става носител на наградата „ВИК 2006“ за български роман на годината и на голямата награда за литература на Софийския университет за 2008 г. Сборникът „Летен сняг“, издаден от ИК Жанет-45, е последната книга от поредицата с много къси разкази. Във всички тях, както и в другите му книги, по думите на автора, има парчета от неговата биография. Но гледа на литературата като на форма на игра, която разширява територията на житейската игра със странни и неочаквани обрати. Та да могат

играещите в двете полета на пишешите и четящите да бъдат увлечени от общите и твърде непредвидими правила на главния Творец – Живота. Неговият начин това да се получи е смесването на пластове тъжно-весело, трагично-комично, оживяването на детайлите с малко думи, но заредени с много закачки и шеги и с голяма доза самоирония. Признава, че са му трябвали много години, за да се научи да пише по този начин, с много малко думи за много важни неща.

Виждал е два пъти в живота си как вали сняг през лятото. На нощното му шкафче стои Библията, но се възползва и от широтата на литературния кръгозор. Може да чете с интерес и Вазов, и Вонегът, и Стивън Кинг. Идва с радост в Кърджали, защото в него се чувства сред свои хора, които го разбират. И защото сред одухотворената му обстановка човек може да даде свобода на думите си.

Така наречената „СТОЙНОСТ“

като пари”. Хелферих, „Въпросът за парите”, с. 11 и 46).

„Златото и среброто винаги са имали универсално призната стойност. Тези метали са били събрани като средство, даващо купувачето на сила и затова са служили като запас на стойност. Монетите скоро стават нещо повече от инструмент за размяна; те стават обичайни за измерване на стойността на всички продукти чрез стойността на парите.

Парите стават мярка за стойност. Ние оценяваме всички стойности в пари. Ние се осведомяваме за всички промени в стойността, както и за промените в отношението към стойността на парите. Стойността на парите изглежда е оценяващият жезъл, чрез който се измерва всичко друга”. (Ото Арендт, „Водещи принципи на въпроса за парите”).

В тези спорни трудове на двама поддръжници на металния стандарт, единия на златния стандарт, а другия на биметализма, същото фундаментално значение е придадено на „стойността”. Няма обсъждане на въпроса „Какво е стойност?” или на критичното запитване на Готл „Дали понятието „стойност” означава обект, сила или материал?”. Двата опоненти са съгласни в безусловното приемане на съществуването на реалност, наречена стойност; в тази фундаментална материя те са като един. И двамата използват думата „стойност” в най-различни отношения без смущение, като че ли никога не са хващали за брадата „проблема за стойността”, „изследване на стойността” или „доктрина на стойността”. И двамата разглеждат изразите „вещество, съдържащо стойност” (Вертшоф), „стойността като вещество” (Щофверт), „присъща стойност” (Вертбеваарер), „пазител на стойност” (Вертконсерве), „склад на стойност” (Вертшпайхер), „средство за прехвърляне на стойност” (Верттранспортмител) като недвусмислени*1. Двата автори мълчаливо приемат, че техните читатели ще разберат тези изрази толкова точно, колкото изглежда е необходимо за разбирането на книгите им.

А сега, какво казва науката за този израз „стойност”?

Тези, които искат да знаят, трябва да прочетат труда на Гьотл: „Представата за „стойност” - забулена догма на политическата икономия”. Извън уважението към колегите си, професорът не изразява открито това, което книгата му ясно доказва, а то е, че „стойността” е халюцинация, същински продукт на въображението.

Маркс, чиято икономическа система се основава на теорията за стойността, използва почти същите думи: „Стойността е фантом”, което обаче не го предпазва от опита да спрегне този фантом в три обемисти тома. Абстракция от обработено вещество, всички материални собствениности, казва Маркс и остава само една собствениност, а именно, стойността*2.

Всеки, който си позволява тези думи, както това става в самото начало на „Капитала”, и ги подминава, без да намери нещо подозрително в тях, може благополучно да продължава да чете. По-нататък той не може да бъде извъртен. Но този, който повдигне по-горния въпрос „Какво е собствеността, отделена от субстанцията?”, този, който се стреми тази фундаментална постановка на Марксовия „Капитал” и да

го облече в материални отношения, ще бъде смутен или ще го обяви за безсмислица, а от правната му точка - за илюзия.

Как може човешкият мозък, който е субстанция, да схване, запише, класифицира и развие тази пълна абстракция? Какви отношения и преходи биха могли да зависят от формирането на тази идея? Да се разбере нещо значи да се задържи някъде в субстанцията на мозъка (разбирам - схващам), да се намерят вече присъстващи в ума ни обекти (понятия), в сравнението с които новата идея може да влезе в отношение. Но абстракция, отделена от всякакъв вид вещество и енергия, се изплъзва от властта на разбирането, както чашата се изплъзва от хватката на Тантал.

Марковата абстракция не може да бъде показана в никакъв тигел. Тя се отделя от всяко нещо, което е материално, толкова изцяло, колкото и от разбирането. Но, доста странно, тази пълна абстракция има едно „свойство” и това свойство е нейният произход, произходът ѝ на човешко творение*3. Това наистина е особено свойство, изчислено да превърне езика в жаргон! Според тази теория, германските пари биха имали различни свойства, според това дали е съкровище, закопано от хуните, или е печалба на честен миньор в златна мина, или изцапани с кръв милиони, изтръгнати от Франция. Произходът на продукта е част от историята му, а не от свойствата му; иначе твърдението (чувано доста често), че редкостта е едно от свойствата на златото, би било коректно. Все пак това твърдение е абсолютна безсмислица.

Но ако нещата са, каквито са обяснени тук, ако Маркс бърка произхода и историята на продукта със свойствата на продукта, не е изненадващо, че в резултат той има странно виждане и започва да се бои от фантома, който сам е издигнал.

Цитирах Маркс, но другите изследователи на стойността не са и с частица подобри. Никой от тях не е успял в разделянето на „материала на стойността” или в свързването на „свойството на стойността” с някакво вещество и да ни го поднесе пред очите. „Стойността” се извисява над субстанцията, неосезаема, недостъпна като Елкъониг в песента на Шуберт.

Тези изследователи са единодушни с мнението на Книйс, че „теорията за стойността е от фундаментално значение в икономическата наука”. Но теорията, тъй важна в икономическата наука, трябва да бъде още по-важна в икономическата практика. Тогава как да се обясни, че в икономическия живот на общността или на индивида теорията за стойността е непозната? Ако тази теория действително беше от такова фундаментално значение, може да се очаква тя да се намери на първата страница на всяка германска счетоводна книга,

след думите „С Бог” и да бъде призната и предназначена да води политиката на бизнеса.

Не трябва ли зазпред да приемем, че всеки провал в бизнеса се дължи на дефектна основа, т.е. на непълната или погрешна теория за стойността?

Ако теорията за стойността е от „фундаментално значение” в икономическия живот, не е ли учудващ фактът, че така наречената стойност е непозната в живота на бизнеса? Във всички други сфери на човешката дейност науката и животът вървят ръка за ръка; само в търговията не се знае нищо за главната теория на науката, с която тя е свързана. В търговията намираме само цени, определяни от търсенето и предлагането. Бизнесменът, говорещ за стойността на нещо, има предвид цената, която собственикът му вероятно би получил при дадени обстоятелства във времето и мястото. Затова стойността е сделка, превърната в оценка, на базата на пълнотата на измереното количество от разменния продукт, т.е. цена. Цената може да бъде измерена прецизно, а стойността може само да се оцени, това е единствената разлика. Затова теорията за цените трябва да се прилага еднакво и за цена, и за стойност. Отделна теория за стойността е излишна.

(Следва)

Превод от английски:
Георги Е. АНДРЕЕВ

*1 „Дължни сме да допуснем, че златото е от голямо значение като мярка за стойността, но от по-малко значение като склад на стойност” (Вертшпайхер). И. А. Ф. Енгел в Hamburger Fremdenblatt, февруари 1916.

*2. „Продукт на труда”, по думите на Маркс, но изразът е погрешен. Това, което остава след тази абстракция, не е собственост, а просто история на обекта - знанията, които човешкото същество е извлякло от нея.

*3. „Siecht man vom Gelrauchswert der Warenkorper ab, so bleibt innen nur eine Eigenschaft, die von Arbeitsprodukten”, Маркс, Капиталът, том 1, с. 4.

Проектант на
символа на вестника
художник-хералдик
Христо Танев

Издател: акад. Атанас Панчев

Главен редактор
Алексия Тодорова

Редакционен колектив:
Рени Радева
Ляна Фероли
Цветан Андреев

Автор на главата
на вестника: Галина Фероли

Адрес на редакцията:
1172 София

жк «Дианабад»
ул. «Никола Габровски» №1
Хотел «Диана-1», ет. 6, ап. 62

Тел.: (02) 962 16 85;
(02) 962 16 86;
(02) 962 16 87;

e-mail: kvantov_prehod@dir.bg
ISSN 1312-7063

Издателска къща
«Новата цивилизация»
ЕООД, София

Уникредит Булбанк
IBAN:
BG04UNCR96601031647309
BIC KOD: UNCRBGSF

Отдел Разпространение
и абонамент: 0888 69 33 59
Атанас Ралчев Панчев
(за пощенски услуги)

Уведомяваме читателите, че за непоръчани статии и материали хонорари не се изплащат.

БОГОВЕТЕ

БЛИЗКИЯТ ИЗТОК

Боговете-създатели приемат много форми и не всички са Гущерчета. Има богове-създатели, които наподобяват насекоми. Ние, Плеядианците, имаме родствена връзка с боговете-създатели, които приличат на птици и влечуги. Има такива, които са дошли от космоса и са работили с енергията на птиците в много различни култури. Ако се вгледате в рисунките на древните култури от Египет, Южна Америка и Северна Америка, ще видите знаците на птиците и влечугите. Понякога птиците и влечугите работели заедно, а друг път водели борба. Колкото повече разбирате, толкова повече ще се разраства историята. Ще започнете да си спомняте своята история.

Боговете-създатели са много свързани с вас. Когато решите да станете родител, давате съгласието си да се учите от децата си, да носите отговорност за тяхното благосъстояние и да ги научите сами да отговарят за себе си. Същото е и с боговете-създатели. Докато ви наблюдават как израствате, те научават различни неща за живота, научават различни неща за това, което създават; научават се как да бъдат добри родители, така да се каже.

Някои богове-създатели сътвориха живот само за да може той да се грижи за тях и да удовлетворява нуждите им. Те се хранеха с вашите емоции. Една от големите тайни, пазени от вашия вид, е богатството и наситеността, които идват с чувството. Не ви е било позволявано да изпитвате чувства, защото чрез тях можете да разберете някои неща. **Вашите емоции ви свързват с духовното тяло.** Духовното тяло, разбира се, няма физически характер и съществува в една сфера на много измерения.

Диапазонът за настройване на честотата

вече е променен и енергиите отвън работят за преобразяване на планетата. Тези енергии имат нужда от вас. Те не могат да преобразуват планетата отвън - тя трябва да бъде преобразувана отвътре. Енергиите просто внасят съзидателни космически лъчи, които проникват във вашето тяло и създават еволюционния скок в него. Щом разберете как правилно да използвате чувствата и започнете сами да контролирате своята честота, ще можете да разпространявате тези лъчи. Тогава няма да подхранвате честотата на страха на това ниво на съществуване.

Когато честотата на страха започне да изчезва на тази планета, ще започнат да се откриват много дейности за увеличаване на страха, защото тези, които живеят от честотата на страха, ще загубят своя източник на енергия, своята храна. Те ще направят опит да възстановят тази честота, преди да подменят храната си с новата честота на любовта. Гущерчетата са обзавели Земята с устройства, които могат да разпространяват и усилват тревогите на тази планета. Тези тревоги стигат до тях и ги подхранват.

За да отидеш на една планета, трябва да имаш коридор или път, който стига до нея. Можеш да летиш в космоса, да кажем към Юпитер, но ако не намериш коридора, който ти позволява да влезеш във времевата рамка на съществуване на планетата, можеш да качнеш на някакво място, което изглежда като пустош без всякакви следи от живот. Коридо-

рите ви позволяват да влезете в онова измерение на планетата, където съществува животът. Коридорите водят към магистралите на времето и служат като зони за изживявания много измерения.

На Земята има различни коридори, които са позволили на различни богове-създатели от космоса да влязат тук. Един от големите коридори, за които напоследък се води борба, е Близкият изток. Ако се върнете назад в историята на Земята, ще осъзнаете колко драми, свързани с религията и цивилизацията, са започнали от този коридор. Това е огромен коридор с радиус от около 1000 мили. Ето защо в Близкия изток се случват толкова неща. Това е коридорът, който използват Гущерчетата.

Гущерчетата контролират този коридор до известна степен. Те използваха този район, за да създадат свои подземни бази и свърталища, от които действат. Древната цивилизация Месопотамия, между реките Тигър и Ефрат, беше космическа колония, където бе представена една цивилизация. Кувейт е разположен в устието на тази територия. Това е коридор, който е свързан с манипулацията, извършена над човешката раса, за да обслужва нуждите на други.

Контакт с плеядианците:
Барбара МАРЧИНЯК

Из „Вестителите на зората”, 1992 г.

ВТОРА ЧАСТ

- Каква ще е съдбата на аборигените в квантовия преход?

- По съдба аборигените не ще бъдат отделени от човечеството. Индивидуално преминава всеки човек. Не е групово преминаването в IV измерение. Не по интелект ще ви претеглят. Аборигените носят и ценности.

- Как да възпитаваме децата най-добре? Какви правила би ни дал, Зихара Зетрон?

- По-скоро да се отглеждат с любов. На любовта да се разчита при възпитанието.

• На първо място, не си правете илюзии, че детето ще стане такова, каквото вие бихте желали. Носете един идеал в главата си, но то ще се оформи по свой образ. Напълно изключете мисълта за моделиране, но му давайте ясни примери за това, кое е добро и кое е крайно

ЗАДОЧНИ РЕПОРТАЖИ ОТ СЪЗВЕЗДИЕТО СЕВЕРЕН КРЪСТ

Зихара ЗЕТРОН – звездно метеорен индивид, отговаря на въпросите

неприемливо. То ще намери само границата. Най-вероятно ще е различна от вашата, но за детето е важно да знае, че има предел на допустимото, че отвъд него то не бива да преминава.

• Не правете драми, че детето ви не отговаря на идеалния модел. То също експериментира своя образ, своето поведение, формира границите си. Дайте му свобода да се движи между своята и вашата граница. Може да се окаже, че неговият модел е по-мъдър от вашия.

• На постоянство учете детето си. То трябва да знае, че всичко се постига с постоянство, че

нищо не става изведнъж, бързо, без упорство. Зад всеки свой напредък то ще открива постоянството.

• Правете разумни компромиси и го оставяйте понякога да греши. Малките грешки, които не са фатални, ще го научат на много неща, за разлика от многото съвети и забрани.

• Последвайте детето в изследователския му интерес. Не му показвайте, че вие винаги всичко знаете. Тогава ще разберете, че и вие има какво да научите. Ще се увлечете в тази игра и заедно ще откриете света на загадките.

• Повече го възпита-

вайте предметно, нагледно, сред природата. Да опознае цветята, тревичките, насекомите, птиците, дърветата. Децата не разбират от абстрактно обучение, то е насилие над тяхната природа.

• Узнавайте какво мисли вашето дете по различни въпроси. Така и вие ще научите много от него и за него. Коригирайте и себе си, не само него.

• На детето се позволява да работи нещо с възрастния, дори да си мислите, че това не е подходящо занимание. То обича да влиза във вашата роля, във вашия свят. Така опознава света на възрастните.

• С мекота и

твърдост го възпитавайте. Не може само с едното. И мекотата, и твърдостта са еднакво добри възпитатели.

• Напълно откровени бъдете, защото детето има антени за лъжата.

• Направете го щастливо с нещо. Изненадайте го. Динамиката е за предпочитане пред еднаквостта.

• Правете му повече похвали. То ги очаква за своето старание. Правете му подаръци. Поощрявайте го, това ще поощрява доброто у него да се развива.

Цветана КАЧЕРИЛСКА
e-mail: anarilska@mail.bg

В равнината на северна Германия селянинът работи в голяма ферма със синовете си. Но синовете не ги е грижа за фермата и отиват в града да вземат някакъв занаят. Фермата става голяма за селянина, чиято сила намалява с годините, а здравето се влошава. Той би предпочел да вземе по-малка ферма и в същото време да осъществи мечтата на своята младост: да живее в планините. Той би предпочел също да се засели в околностите на Франкфурт, защото синовете му са се установили там. Сега тази промяна би била трудна, а за един селянин е почни невъзможна.

При Свободната земя случаят е различен. Селянинът няма поземлена собственост, така че е свободен да се премества, подобно на прелетна птица. Той даже не трябва да чака за изтичане на договора си за наемане, тъй че може да го зачеркне всеки ден, като плати глоба. Така че той изпраща пояснителен списък, редовно издаван от всяка област, за фермата, която оставя, и отбелязва фермите, които изглежда най-вероятно да подходат на изискванията му. Няма да има липса на избор. Ако средното времетраене за отдаване под наем се приеме за 20 години, то една от всеки двадесет ферми би ставала вакантна всяка година, т.е. 150 000 ферми със сред-

на площ от 25 акра: голяма ферма или малка ферма, която да подхожда на всички изисквания, в планините, в равнината, на Рейн, или на Елба, или на Вистула, в католическа или в протестантска околност, с консервативни, либерални, социалистически избиратели, в блатиста земя, в пясъчлива земя, на брега на морето, за отглеждане на добитък, за разсаждане на цвекло, в гората, в мъглива област, до чисти потоци, в опушената „Черна провинция“, в съседство с града, с пивоварна, с гарнизон, с епископ, с училище, на територия с говорене на френски или полски, за туберкулозни, за слабо здраве, за здрави мъже и за слаби такива, за стари и млади - накратко, 150 000 различни ферми годишно за избор, чакащи го да пристигне и да изпита щастието си. Тогава не може ли всеки човек да каже, че притежава всичко в страната си? В никакъв случай той не може да притежава повече от парче земя за известно време, тъй като да притежаваш нещо означава да седиш на него. Даже ако беше сам на земята, той би трябвало да решава само за едно парче земя.

Наистина, трябва да плаща рента за фермата, но правейки това, той просто връща рентата за земята, която рента не е продукт на почвата, а на обществото (думата иска да каже какво се връща). А човек претендира за земята, а не за хората. Затова, ако възстанови на обществото като рента за фермата си рентата, която той събира от обществото в цените на своите фермерски продукти, той просто действа като счетоводител или бирник; правото му върху земята остава недокоснато. Той връща на

обществото това, което то му е платило предварително в цената на продуктите на почвата за и над неговия труд. Но тъй като и самият фермер е член на обществото, той също получава дяла си под формата на рента. Така че в действителност той въобще не плаща рента; той просто предава рентата, събрана от него, така че сметката му с обществото да бъде водена по-точно.

Свободната земя осъществява напълно правото на всеки индивид върху цялата земя на неговата страна. Но цялата земя на страната му не е достатъчна да удовлетвори човека, който си знае сметката. **Той иска за своя соб-**

от позорен законопроект, ипотека или гаранция за банкрутирал приятел. Може да прави каквото си иска: да пие, да играе комар, да спекулира, но собствеността му е гарантирана. Количеството на поземлената му собственост е същото, независимо дали е трябвало да раздели наследството си с дванадесет братя и сестри или дали е единствено дете. Съвсем независимо от неговия характер и действия земята остава негова собственост. Ако той не предава на обществото рентата, събирана от своите полски продукти, може да бъде поставен под опека, но въпреки това земята остава негова собственост.

Човекът иска за своя собственост целия свят

Свободна земя, като неразделна част от своята индивидуалност.

Това затруднение се превъзмогва чрез Свободната земя. Нека предположим, че Свободната земя се разпростира по всички страни; предположението не е необосновано, когато отчетем колко лесно националните институции пресичат границите и се възприемат от целия свят. Тогава да предположим, че Свободната земя е възприета универсално чрез международни спогодби и че на имигрантите са дадени равни права с гражданите, тъй като сега те са в съгласие с повечето закони. В този случай не осъществява ли всеки индивид правото да притежава цялата планета? Целият свят, под формата на абсолютна собственост. Той може да се заселва навсякъде, където пожелае (точно както може това днес, ако има пари) и без да прави разходи, тъй като рентата, плащана от фермата, както видяхме, не се събира върху земята, а е отплата за рентата, която той събира от обществото в цените на продуктите си и която се възвръща в услуга на държавата.

Тогава Свободната земя поставя всеки човек в положение на собственик на цялата Земя, която оттук занапред му принадлежи и е, както и главата му, негова абсолютна собственост. Светът, който населява, ще бъде неразделна част от него и не може да му бъде отнет

Чрез национализацията на земята всяко дете се ражда като земевладелец. Нещо повече, всяко дете, законно или незаконно, държи земното кълбо в ръцете си, както детето Христос в Прага. Без значение какъв е цветът на човешката кожа, черен, кафяв, бял или жълт, неделимата земя му принадлежи.

Dust thou art and to dust returnest. (Ти си прах и в прах ще се превърнеш). Изглежда незначително, но внимавайте в подценяването на икономическото значение на този прах. Понеже този прах е част от земята, която принадлежи на земевладелците. За да се появите и да израснете, вие се нуждаете от част от земята; даже малка недостатъчност на желязо в кръвта ви ще подкопае здравето ви. Без земята, и ако тя принадлежи на земевладелците, без тяхно разрешение никому не е позволено да се роди. Това не е преувеличение. Анализът на вашата пепел показва известен процент от земна материя, която никога не може да извлече от въздуха. Тази земна материя е била някога в земята и тя трябва да бъде купена или открадната от земевладелеца; няма друга възможност.

Силвио ГЕЗЕЛ
1916 г.

Из „Естественният икономически ред“